Medical Education Journal
Education Development Center of Babol University of Medical Scieneces
e-ISSN:2345-5497 p-ISSN:2322-4940
دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل

تدوین و تاثیر برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بر نتایج ارزشیابی و اعتباربخشی آموزشی بیمارستان شهید دکتر بهشتی بابل

سمیه اولادی (MSc)[۱]، یوسف یحیی پور (PhD)[۲]*، زهرا رضاپور(MSc)[۱]، سمانه شریفی(MSc)[۳] ، کامران محمدنیا (MSc)[۳] ، محمدعلی جهانی (PhD)[۱] ، مریم قائمی امیری (PhD)[۴] ، جمیله آقاتبار رودباری (MSc)[۲] ، پرویز امری(MD)[۱] ، مجید نبی پور(MD)[۵]

۱. معاونت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل.
۲. دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی. معاونت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل.
۳. معاونت آموزش بالینی، بیمارستان شهید دکتر بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل.
۴. گروه توسعه آموزش علوم پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی ، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل.
۵ . واحد توسعه تحقیقات بیمارستان آیت اله روحانی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل.

دریافت: ۹۷/۱۰/۸، اصلاح: ۹۹/۹/۲۲، پذیرش:۹۹/۶/۱۵

خلاصه

سـابقه و هدف: به منظور ارزیابی عملکرد بیمارستان های آموزشی ، الگوهای نظام اعتباربخشی بعنوان یکی از مهمترین بسته های طرح تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشـکی، مورد توجه وزارت بهداشـت قرار گرفته اسـت. یکی از چالش های جدی برنامه اعتباربخشـی آموزشـی، استفاده از مجموعه استاندارد واحد برای ارزیابی برنامه های آموزشـی مراکز آموزشـی–درمانی میباشـد. این مطالعه، با هدف تعیین تاثیر برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بر نتایج ارزشیابی و اعتباربخشی آموزشی بیمارستان شهید دکتر بهشتی بابل در سال ۱۳۹۷ صورت گرفت.

مواد و روشها: این مطالعه نیمه تجربی، در بیمارسـتان شهید دکتر بهشتی بابل در سال ۱۳۹۷ انجام شد. برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی به روش بارش افکار و بررسـی متون توسـط تیم اعتباربخشـی تدوین شـد. این برنامه به مدت شـش ماه بصـورت پایلوت به اجرا گذاشـته شـد. نتیجه ارزیابی سـالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ از سـامانه اعتباربخشی کشور استخراج و مورد مقایسه قرار گرفتند.

یافته ها: میزان نمره کسب شده قبل و بعد از مداخله به ترتیب ۲۴۲ امتیاز و ۴۴۵ امتیاز بود. نتایج نشان داد که بیشترین تاثیر برنامه جامع در محور پایش و ارزشیابی عملکرد سیستم آموزشی (۸۶,۱٪) و کمترین تاثیر آن بر محور عرصه پژوهش های بالینی (۴۴,۴۸٪) دیده شد.

نتیجه گیری: با توجه به افزایش قابل توجه امتیاز حاصل از ارزیابی سال ۱۳۹۷ نسبت به گذشته و ارتقای وضعیت آموزشی مرکز و همچنین رضایت بالای تیم مدیریت اجرایی، پیشنهاد میگردد برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بعنوان الگویی جهت اجرای اصولی و موثر اعتباربخشی در سایر مراکز مورد استفاده قرار گیرد.

واژه های کلیدی: ارزیابی، عملکرد سیستم آموزشی، اعتباربخشی آموزشی

استناد: سمیه اولادی. تدوین و تاثیر برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بر نتایج ارزشیابی و اعتباربخشی آموزشی بیمارستان شهید دکتر بهشتی بابل. دوفصنامه آموزش پزشکی. دوره هشتم/ شماره ۲/ بهار– تابستان۱۳۹۹ صفحه۵۰-۴۶.

© The Author(s).
Publisher: Babol University of Medical Sciences

* نویسنده مسئول مقاله: یوسف یحیی پور
آدرس: ایران، بابل، دانشگاه علوم پزشکی بابل، معاونت آموزشی، دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی
تلفن: ۰۱۱۳۲۱۹۰۶۲۴ Email: uyahyapoor@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-09-15]

مقدمه

با توجه به الگوی ادغام نظام آموزش و پـژوهش در ارائه خـدمات، بیمارستانها به عنوان مهمترین عرصه آموزشهای بالینی، نقشی بی بدیل در عرصه تربیت و تعلیم نیروی انسانی بخش سلامت دارند(۱). به منظور رصد فعالیت بیمارستان های آموزشی و ارزیابی عملکرد آنها، الگوهای نظام اعتباربخشی به عنوان یکی از مهمترین بسته های طرح تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی، مورد توجه و تاکید وزارت متبوع قرار گرفته است. یکی از چالش های جدی برنامه اعتباربخشی آموزشی، استفاده از مجموعه استاندارد واحد برای ارزیابی برنامه های آموزشی مراکز آموزشی–درمانی میباشد. با توجه به ویژگیهای متمایز بیمارستان ها به لحاظ ساختار، نیروی انسانی، نوع و میزان تجهیزات و نیز براساس سنجه یک از استاندارد محور ب–ا ارزشیابی و اعتباربخشی اختصاصی آموزشی بیمارستان های آموزشی؛ تدوین برنامه ای جهت ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی از اهمیت ویژه ای برخوردار است(۶–۲). این مطالعه، با هدف تعیین تاثیر برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بر نتایج ارزشیابی و اعتباربخشی آموزشی بیمارستان شهید دکتر بهشتی بابل در سال ۱۳۹۷ صورت گرفت.

مواد و روشها

این مطالعه نیمه تجربی، در بیمارستان شهید دکتر بهشتی بابل در سال ۱۳۹۷ انجام شد. ابتدا، جهت تغییر وضعیت آموزشی مرکز، کارگروهی شامل مدیران معاونت آموزشی، رئیس و معاون آموزشی بیمارستان، مدیران گروه و روسای بخش، کارشناسان آموزشی معاونت آموزشی و بیمارستان به عنوان تیم اعتباربخشی بیمارستانی تشکیل شد. برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی به روش بارش افکار و بررسی متون توسط تیم اعتباربخشی در هفت بخش اصلی (معرفی مرکز و شرح وظایف، فراگیران، تکنولوژی آموزشی و تسهیلات مربوطه، نیازسنجی و برنامه ریزی، اجرا، سنجش و اثربخشی و دستورالعمل ها) و دو بخش فرعی (فرم های پیوست و تفاهم نامه های مشترک بین دانشکده های تحت پوشش دانشگاه با مرکز آموزشی و درمانی مربوطه) تدوین شد. این برنامه به مدت شش ماه به صورت پایلوت به اجرا گذاشته شد. جهت بررسی تاثیر مداخله از نتیجه داوری تیم تخصصی و مجرب اعتباربخشی کشوری و همچنین پرسشنامه پژوهشگر ساخته ی روا و پایا استفاده شد. تیم تخصصی اعتباربخشی وزارت بهداشت، ۹۱ سنجه بصورت ۴۴ سنجه کاملا ضروری، ۳۱ سنجه ضروری و ۱۶ سنجه توسعه ای مورد ارزیابی قرار دادند. پرسشنامه پژوهشگر ساخته، دارای دو بخش اطلاعات دموگرافیک و سوالات اختصاصی در مورد استانداردهای اعتباربخشی از دیدگاه تیم مدیریت اجرایی مرکز در مقیاس ۵ درجه ای لیکرت از بسیار زیاد (۵) تا بسیار کم (۱) بود. نتیجه ارزیابی سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ از سامانه اعتباربخشی کشور استخراج و مورد مقایسه قرار گرفتند. جهت آنالیز اطلاعات پرسشنامه، از نرم افزار spss استفاده گردید.

یافته ها

میزان نمره کسب شده قبل و بعد از مداخله به ترتیب ۲۴۲ امتیاز (۴۵,۴٪) و ۴۴۵ امتیاز (۸۳,۵٪) بود. در ارزیابی قبل از مداخله، امتیاز سنجه های کاملا ضروری ۱۵۴ نمره (۵۹٪)، ضروری ۶۶ امتیاز (۳۸,۴٪)، توسعه ای ۲۲ امتیاز (۲۲٪) که در پس از مداخله به‌ترتیب به ۲۳۹,۵ امتیاز (۹۱,۸٪)، ۱۴۸,۵ امتیاز (۸۶,۳٪) و ۵۷ امتیاز (۵۷٪) افزایش یافت و منجر به تغییر وضعیت به تأیید نهایی یک ساله گردید. همچنین، میانگین نمره کلی اثربخشی برنامه جامع از دیدگاه تیم اجرایی، ۶,۸۲±۳۷ بود که در حیطه بسیار زیاد ۲۷ نفر (۷۵٪) و در حیطه زیاد ۴ نفر (۱۱,۱٪) قرار داشتند. نتایج نشان داد که بیشترین تاثیر برنامه جامع در محور پایش و ارزشیابی عملکرد سیستم آموزشی (۸۶,۱٪) و کمترین تاثیر آن بر محور عرصه پژوهش های بالینی (۴۴,۴۸٪) دیده شد.

با توجه به افزایش قابل توجه امتیاز حاصل از ارزیابی سال ۱۳۹۷ نسبت به گذشته و ارتقای وضعیت آموزشی مرکز و همچنین رضایت بالای تیم مدیریت اجرایی، پیشنهاد میگردد برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی بعنوان الگویی جهت اجرای اصولی و موثر اعتباربخشی در سایر مراکز مورد استفاده قرار گیرد. همچنین ضرورت تدوین برنامه جامع در خصوص ارزیابی عملکرد سیستم پژوهشی بیمارستان ها و تامین امکانات و منابع لازم در این زمینه احساس میگردد.

نتیجه گیری

با توجه به افزایش قابل توجه امتیاز حاصل از ارزیابی سال ۱۳۹۷ نسبت به گذشته و ارتقای وضعیت آموزشی مرکز و همچنین رضایت بالای تیم مدیریت اجرایی، پیشنهاد میگردد برنامه جامع ارزیابی عملکرد سیستم آموزشی به عنوان الگویی جهت اجرای اصولی و موثر اعتباربخشی در سایر مراکز مورد استفاده قرار گیرد. همچنین ضرورت تدوین برنامه جامع در خصوص ارزیابی عملکرد سیستم پژوهشی بیمارستان ها و تامین امکانات و منابع لازم در این زمینه احساس می گردد.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-09-15]

Development and Effectiveness of Comprehensive Program for Evaluating the Performance of the Educational System on the Result of Evaluation and Educational Accreditation of Shahid Beheshti Hospital in Babol

S. Oladi (MSc)[1], Y. Yahyapour (PhD)[2*], Z. Rezapour (MSc)[1], S. Sharifi (MSc)[3], K. Mohammadnia (MSc)[3], MA. Jahani(PhD)[1], M. Ghaemi Amiri(PhD)[4], J. Aghatabar Rodbari(MSc)[2], P. Amri(MD)[1], M.Nabipour(MD)[5]

1. Vice Chancellor for Education, Babol University of Medical Science, Babol, Iran.
2. Transformation and Innovation in Medical Education Office, Vice Chancellor for Education , Babol University of Medical Science, Babol, Iran.
3. Vice Chancellor for Clinical Education, Shahid Beheshti Hospital, Babol University of Medical Science, Babol, Iran.
4. Department of Medical Education Center, Medical Education Development Center, Babol University of Medical Science, Babol, Iran.
5.Research Development Unit of Ayatollah Rohani Hospital, Babol University of Medical Science, Babol, Iran.

Received: Dec 28 th 2018, Revised: Aug 19th 2020, Accepted: Sep 5th 2020

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: In order to evaluate the performance of teaching hospitals, the patterns of accreditation system as one of the most important packages of transformation and innovation plan in medical education, considered by the Ministry of Health. One of the serious challenges of the educational accreditation program is the use of a same standard set to evaluate the educational programs of the educational-medical centers. The aim of this study was to determine the effect of a comprehensive program for evaluating performance of educational system as results of evaluation and educational accreditation of Dr. Shahid Beheshti Hospital in Babol.

METHODS: This quasi –experimental study was performed in Shahid Beheshti hospital in Babol in 1397. A comprehensive program for evaluating performance of educational system was developed by accreditation team through the method of brainstorming and reviewing texts. The program was piloted for six months. The evaluation results of the years of 1397 and 1398 were extracted from the country's accreditation system and compared with our data.

FINDINGS: The score obtained before and after the intervention was 242 points and 445 points, respectively. The results showed that the most effect of the comprehensive program in the domain of monitoring and evaluating the performance of the educational system (86.1%) and the least effect was seen in the field of clinical research (44.48%).

CONCLUSION: Due to the significant increase in points obtained from the evaluation in 1397 compared to the past and improving the educational status of the center, as well as the high satisfaction of the executive management team, it is suggested that a comprehensive program to

*Corresponding Author; **Y. Yahyapour**

Address: Secretariat for transformation and innovation in medical education, Educational assistance, Babol University of medical science, Babol, Iran

Tel: +981132190624 Email: uyahyapoor@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-09-15]

evaluate the performance of the educational system as a model for the principled and effective implementation of accreditation used in other centers.

KEY WORDS: ***Assessment, Educational System Performance, Educational Accreditation***.

Cite this article: S. Oladi. Development and Effectiveness of Comprehensive Program for Evaluating the Performance of the Educational System on the Result of Evaluation and Educational Accreditation of Shahid Beheshti Hospital in Babol. *Medical Education Journal*. 2021; 8(2); Spring & Summer 2020; pp: **46-50.**

© The Author(s).
Publisher: Babol University of Medical Sciences

[Downloaded from mededj.ir on 2026-09-15]

References

1.Tabrizi J, Gharibi F. Systematic study of accreditation models for designing a national model. Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences. 2011; 16 (3): 95-109.

2.Teymourzadeh E, Babaei M. Hospital Accreditation Program and Its Effectiveness in Evaluating Military Hospitals. Military Medicine Journal. 2018;20(3):242-243

3.Mosadeghrad AM, Akbari-sari A, Yousefinezhadi T. Evaluation of hospital accreditation standards. Razi Journal of Medical Sciences. 2017; 23(153):43-54

4.Bahmaee J, Khavasi M, Salehinia F, Rohande R, Asadi M, Ghorbani Kalkhaje S. A Survey of Knowledge and Attitude of Hospital Executive Management Team of Abadan and Khorramshahr Hospitals Regarding Hospital Accreditation in 2017. Journal of Health Research in Community. 2018; 3(4): 75-86

5.Cerqueira M. A literature review on the benefits, challenges and trends in accreditation as a quality assurance system. 2006.

6.Guide to evaluation and specific educational accreditation of educational hospitals. Deputy Minister of education, ministry of health and medical education.winter2016.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-09-15]